

Datum
2021-04-29Dariernr
2021/1446
Er referens
3.1.17-06296/2021Jordbruksverket
miljobedomning.cap@jordbruksverket.se

Yttrande om preliminär miljökonsekvensbeskrivning av Sveriges strategiska plan för den gemensamma jordbrukspolitiken (CAP) 2023–2027

Skogsstyrelsen har tagit del av den preliminära miljökonsekvensbeskrivningen och lämnar några synpunkter utifrån våra kompetens- och ansvarsområden.

I avsnitt 2.3 om planens förhållande till andra relevanta program och strategier inom sektorn kan det vara relevant att även nämna det nationella skogsprogrammet.

Skogsstyrelsen instämmer i att det på en strategisk nivå och i nuvarande skede av processen inte går att beskriva exakta miljökonsekvenser för planen som helhet (avsnitt 3.2.1).

Skogsstyrelsen tycker att det är bra att ”nollalternativ 1” har använts i miljöbedömningen (avsnitt 3.3.2).

I avsnitt 4 görs en nulägesbeskrivning av tillståndet i miljön och i denna ingår en kort beskrivning för ett antal miljö kvalitetsmål. Beskrivningen för Levande skogar behöver uppdateras utifrån den senaste uppföljningen som publicerades 31 mars 2021. Den nya beskrivningen:

Miljöarbetet har hittills inte varit tillräckligt för att nå samhällets mål för skogen. För att bevara skogens biologiska mångfald krävs förstärkta åtgärder för att motverka fragmentering och förlust av livsmiljöer. Skydd av skogar med höga naturvärden, naturvårdande skötsel samt det pågående arbetet med att förbättra miljöhänsynen vid avverkning är viktiga insatser som behöver intensifieras och vars värde ökar över tid. Utvecklingen i miljön är negativ.¹

I avsnitt 5.2 görs en bedömning av varje enskilt åtgärdsförslag. Skogsstyrelsen har följande synpunkter/frågor utifrån vad som redovisas i tabell 7.

- Investeringsstödet för restaurering av betesmarker och slåtterängar kan som Skogsstyrelsen förstår det användas för att restaurera områden

¹ <https://sverigemiljomal.se/miljomalen/levande-skogar/> [hämtad 2021-04-16]

som nu är skogsmark². Skogsstyrelsen bedömer att stödet inte bör ha negativ påverkan på Levande skogar om den genomförs utifrån ett brett kunskapsunderlag om biologisk mångfald. Vid beviljande av stödet är det viktigt att i förekommande utforma skötselåtgärder som även gynnar höga naturvärden kopplade till skog och träd. Skogsstyrelsen ser det som viktigt med samverkan över sektorsgränserna kring dessa hävdbebyggade naturvärden.

- Stödet till samarbete – Skogsstyrelsen anser att beskrivningen av miljöeffekter behöver kompletteras med att stödet kan underlätta genomförande av samlade åtgärder i ett landskapsperspektiv (se åtgärdsbeskrivningen för område 2 Miljö och klimat). Om åtgärder genomförs mer samordnat kan den totala effekten förstärkas och samarbete kan också ge ökad kompetens och medvetenhet om behovet av miljöåtgärder. För att öka möjligheten till positiva effekter är Skogsstyrelsens erfarenhet att stödet i många fall behöver kombineras med stöd till miljöinvesteringar för att genomföra faktiska åtgärder i landskapet. Detta var inte möjligt under den förra programperioden vilket bidrog till att stödet nyttjades i liten grad kopplat till skogliga åtgärder.
- Fäbodan – ett levande fäbodbruk bidrar också positivt till Levande skogar. I MKB förordas ett nationellt stöd för att få ett bredare syfte och minska risken för negativ klimatpåverkan. Skogsstyrelsen förstår inte riktigt hur klimatpåverkan kopplar till stödform och anser att resonemanget om detta behöver utvecklas. Skogsstyrelsen anser också att ett nationellt stöd är att föredra men då främst för att det bedöms svårt att inom regelverken för CAP utforma åtgärder anpassade utifrån de regionala behoven för att bevara levande fäbodan.
- Ersättning för skötsel av betesmarker och slåtterängar – då betesmarker och slåtterängar ofta angränsar till skog och även kan ha ett större eller mindre inslag av träd anser Skogsstyrelsen att stödet också kan ha positiv inverkan på Levande skogar. Vissa arter som exempelvis en del fåglar och insekter har behov av olika livsmiljöer vilket innebär att insatser på en plats (betesmarken) kan ge förutsättningar för att arten ska kunna finnas i landskapet där även skogen ingår.³

I avsnitt 6.2 tas konsekvenser av nollalternativet upp. Avsnittet behöver kompletteras med att stödet Skogens miljövärden inte finns med i den strategiska planen. Stödet Skogens miljövärden infördes 2016 som en del av landsbygdsprogrammet. Syftet är att bevara och utveckla biologisk mångfald och kulturmiljövärden i skogen. Det ska göras på skogsmark med skötselkrävande natur- eller kulturmiljövärden. För miljö kvalitetsmålet Levande skogar är nollalternativet därför sannolikt bättre då det i nuläget är

---

² Mark inom ett sammanhängande område där träden har en höjd av mer än fem meter och där träd har en kronslutenhet av mer än tio procent eller har förutsättningar att nå denna höjd och kronslutenhet utan produktionshöjande åtgärder.

³ <http://www.naturvardsverket.se/upload/stod-i-miljoarbetet/vagledning/gron-infrastruktur/bild/helhet-i-landskapet-stor.jpg>

oklart om Skogens miljövärden kommer att ersättas av till exempel ett nationellt stöd.

I avsnitt 7.2 bedöms de föreslagna åtgärdernas samlade effekt. Skogsstyrelsen instämmer i att ett uteblivet stöd kan innebära att en negativ utveckling inte kan vändas eller begränsas.

Även om det i nuvarande skede av processen inte går att beskriva exakta miljökonsekvenser för den kommande strategiska planen som helhet hade Skogsstyrelsen gärna sett en tydligare beskrivning av hur de olika miljökvalitetsmålen berörs av åtgärdsförslagen. Detta kan exempelvis göras genom att ”vända” på tabell 7 och för respektive miljömål lista vilka åtgärder som påverkar målet. I detta kan ingå positiv eller negativ påverkan samt grov bedömning av storleken i påverkan.

Skogsstyrelsen anser att kommentarerna kring andra faktorer som kan påverka miljöeffekterna i avsnitt 7.3 är viktiga att beakta i det fortsatta arbetet med den strategiska planen. Vi noterar att delar av dessa hämtats från vårt yttrande i november 2020. För närvarande pågår ett arbete med att ta fram ett förslag till etappmål för förbättrade förutsättningar för vilda pollinatörer, inklusive i det brukade landskapet. Förslagen ska fokusera på blomrika kantzoner och skogsbyn i övergångszoner mellan skogsmark och annan mark.⁴

I detta ärende har enhetschefen Peter Blombäck beslutat och hållbarhetsstrategen Jimmy Lundblad varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också enhetschefen Anna Wallstedt, processförvaltaren Anders Frisk, biträdande stödansvarig Ann-Sofie Österberg och utredaren David Ståhlberg deltagit.

Peter Blombäck

Kopia till
Registrator

---

⁴ Naturvårdsverkets regleringsbrev 2021, se uppdrag om Vilda pollinatörer.